

7. *Bizyukova I.* Teoreticheskie osnovy otsenki rabotnikov upravleniya proizvodstvom / I. Bizyukava // Materialy seminar "Otsenka deyatelnosti i materialnoe stimulirovaniye truda ITR i sluzhashchikh". – M. : MDNTP im. F. E. Dzerzhinskogo, 1978. – 121 s.
8. *Bohdanova I.* Modulna tekhnolohiia u profesiinii pidhotovtsi vchytelia : monohrafiia / I. Bohdanova ; za red. I. Ziaziuna. – Odesa : Uchbova knyha, 1997. – 289 s.
9. *Reshetnyk S.* Kryterii, pokaznyky ta rivni sformovanosti hotovnosti maibutnikh ofitseriv vnutrishnikh viisk ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy do sluzhbovoi diialnosti / S. Reshetnyk // Zbirnyk naukovykh prats Khmelnytskoho instytutu sotsialnykh tekhnolohii Universytetu "Ukraina". – 2013. – № 2(8). – S. 217-223.
10. *Boiko A.* Onovlena paradyhma vykhovannia: shliakhy realizatsii : navch.-metod. posibn. / A. Boiko. – K. : IZMN, 1996. – 232 s.
11. *Aleksiuk A.* Pedahohika vyshchoi osvity. Istoriia. Teoriia : pidruchnyk dlia studentiv / A. Aleksiuk. – K. : Lybid, 1998. – 560 s.
12. *Shakun N.* Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv pryrodnycho-matematychnykh dystsyplin do monitorynhu navchalnykh dosiahnen uchniv : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / N. Shakun ; Cherkaskyi natsionalnyi universytet imeni Bohdana Khmelnytskoho. – Cherkasy, 2009. – 360 s.
13. *Shalyskin S.* Pidhotovka maibutnoho pedahoha do monitorynhu rivnia znan v zahalnoosvitnii shkoli : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.08 / S. Shalyskin ; Saratovskiy derzhavnyi universytet imeni N. H. Chernyshevskoho. – Saratov, 2011. – 188 s.
14. *Abdullina O.* Obshchepedagogicheskaya podgotovka v sisteme vysshego pedagogicheskogo obrazovaniya : dlya ped vuzov / O. Abdullina. – 2-e izd., pererab. i dop. – M. : Prosvshchenie, 1990. – 140 s.
15. *Bahrii V.* Protses formuvannia ta udoskonalennia profesiinykh umin yak osnova dlia profesiinoi innovatsiinoi diialnosti / V. Bahrii // Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia pedahohichna. – L. – 2009. – Vyp. 25. – Ch. 2. – S. 82-91.

Самборская Е. В. Критерии, показатели и уровни готовности магистров технологического образования к мониторингу учебных достижений студентов.

В статье освещены отдельные научные проблемы, связанные с обоснованием критериев, показателей и уровней готовности магистров технологического образования к мониторингу учебных достижений студентов. Выделены критерии готовности к мониторингу учебных достижений: ценностно-мотивационный, когнитивный и праксиологичный. Согласно этим критериям было разработано и обосновано высокий, средний и начальный уровни состояния сформированности у будущих магистров технологического образования готовности к мониторингу учебных достижений студентов.

Ключевые слова: мониторинг, критерии, уровни, показатели, готовность к мониторингу, учебные достижения студентов, магистры технологического образования.

Samborska E. V. Criteria, indexes and levels of readiness of master's degrees of technological education to monitoring of educational achievements of students.

The article highlights some scientific issues related to justification criteria, indicators and levels of readiness Masters Technology Education to monitor students' educational achievements. Author determined criteria for readiness for monitoring academic achievements: values-motivational, cognitive and praksykologichnyy. According to these criteria were developed and reasonably high, medium and initial level of the formation of future technological education Masters readiness to monitor students' educational achievements.

Keywords: monitoring criteria, level indicators, willingness to monitoring educational progress of students, masters Technology Education.

УДК 378.147

Серьогіна І. Ю.

**ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕХНОЛОГІЇ РЕЙТИНГОВОГО ОБЛІКУ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ**

У статті представлено особливості та характеристику технології рейтингового обліку результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ.

Ключові слова: рейтинг, рейтинговий облік результатів навчання, рейтингова оцінка, активізація навчальної діяльності студентів.

У сучасних умовах модернізації та реформування національної вищої освіти з метою приєднання до Болонського процесу і входження в європейський освітній та науковий простір, надзвичайно важливим є впровадження кредитно-модульних та рейтингових технологій навчання у навчально-виховний процес ВНЗ. Адже виконання цих завдань гарантує підвищення якості освіти, спроможності випускників вищих навчальних закладів до працевлаштування на європейському ринку праці. Як показує практика організації навчального процесу ВНЗ та аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, у навчальному процесі є необхідність більш активного застосування рейтингової системи контролю навчальної діяльності студентів.

Аналіз науково-методичної літератури показав, що питанню контролю навчальної діяльності присвячено багато робіт. Питання технології контролю розглядали С. Архангельський, Ю. Бабанський, О. Безносок, М. Єсіпов, М. Кларин, Л. Кудряшова, М. Махмутов, В. Онищук, І. Підласий, М. Поташник, Л. Романишина, Н. Тализіна, Д. Чернилевський. Психолого-педагогічні аспекти проблеми розглядалися у працях К. Делікатного, Н. Довгалевської. Сучасні комп'ютерні технології контролю знайшли своє відображення в роботах І. Булах, Є. Злобіна, І. Роберта, Н. Тверезовської.

Разом з тим, вивчення й аналіз цих джерел показали, що дослідження авторів у більшій мірі стосуються перевірки успішності і в меншій – оптимізації та інтенсифікації контролю навчальної діяльності студентів.

Метою нашої статті є розгляд особливостей та характеристики технології рейтингового обліку результатів навчання студентів ВНЗ.

У процесі спостереження за навчально-виховним процесом на факультеті дошкільної та технологічної освіти Криворізького педагогічного інституту при застосуванні фрагментів рейтингової системи контролю відмічена активізація загальної діяльності студентів за рахунок створення змагальності у повсякденній діяльності:

– посилилася мотивація студентів до навчання (67% опитаних студентів факультету дошкільної та технологічної освіти);

– виявляється інтенсифікація навчальної діяльності студентів із-за зацікавленості в результатах, що створює умови для цілеспрямованої, творчої і самостійної праці, ведення наукового пошуку в інтересах удосконалення своїх технологічно-професійних якостей (76% опитаних студентів);

– активізувався розвиток організаторських здібностей та навичок, технологічно-професійних якостей (на це вказали 93% опитаних студентів);

– інтенсифікується діяльність у години самостійної підготовки, досягається висока продуктивність роботи. На думку більшості опитаних, система примушує студента систематично працювати протягом усього терміну навчання (64% опитаних).

У той же час думки учасників щодо рейтингової технології контролю не були однозначні.

Опитування, яке здійснювалось у процесі дослідницької роботи, свідчать про неоднозначність прийняття рейтингу як викладачами, так і студентами.

Так, при застосуванні технології рейтингової системи оцінювання знань, студенти отримують докладні навички роботи з літературою. Крім того, у студентів підвищився рівень оволодіння методологією. Після кожного заняття видавалися завдання на самопідготовку, у яких містилися вимоги відпрацювати в конспекті основні визначення і самостійно підібрати приклади. На наступному занятті дані знання перевірялися через проведення тестування й одночасно викладач перевіряв виконання завдань у конспектах. Таким чином, можна говорити, що була введена система подвійного контролю за процесом вивчення навчального матеріалу.

Вивчення матеріалу дисципліни було обмежено навчальною програмою і тематичним планом. Для підвищення свого рейтингу студенти самостійно готували реферати, доповіді,

обсяг яких нерідко виходив за рамки досліджуваної дисципліни.

У ході дослідно-експериментальної роботи нами була визначена структура рейтингової технології контролю навчальної діяльності студентів у ВНЗ. Така структура охоплює весь спектр діяльності студентів як за термінами (від початку навчання і до випуску), так і за змістом (різні навчально-виховні й суспільні заходи). Загальна модель розгорнутого рейтингу з розбивкою на компетенції кафедр і факультетів може бути представлена у такому вигляді:

На кафедрах:

1. Розподіл матеріалу кожної навчальної дисципліни за структурно-логічними самостійними блоками інформації (модулями). Цими блоками можуть бути окремі заняття, теми чи розділи, курсові роботи, індивідуальні програмні завдання для самостійного відпрацювання теоретичного матеріалу і т.п. Для них розробляються граничні рейтингові значення в балах, що виставляються студентам як оцінка залежно від якості і терміну виконання завдань.

2. Встановлення з кожного навчального предмета специфічної структури контрольних заходів, що доповнюються до існуючих такими видами контролю, як тестування, вирішення контрольних завдань, завдань на логіку та аналіз, складання опорних конспектів, письмове анування й ін.

3. Включення в рейтингову оцінку написання рефератів, доповідей з наступною участю в конкурсах та конференціях наукового товариства, науково-практичних конференціях й ін.

Активно застосовувати “залік автоматом” і “іспит автоматом” при наявності у курсантів поточних відмінних оцінок.

Розширення діапазону різнорівневих завдань:

а) репродуктивного плану, коли студентам пропонуються завдання і всі необхідні дані для розв’язання. У цьому випадку їм залишається діяти за відповідним алгоритмом;

б) частково-пошукового (продуктивного) плану, коли студентам пропонуються завдання з неповною структурою вхідних даних. У цьому випадку студенти самостійно доповнюють умови і потім уже виконують необхідні розрахунки або приймають рішення;

в) творчого плану, коли студентам указується тільки мета діяльності. У цьому випадку студенти формують відсутні дані, установлюють рубіжні умови, алгоритм діяльності з розв’язання завдання і виконують його.

Для психолого-педагогічної практики оцінка з однозначної перетворюється в багатозначну за рахунок:

а) оцінки планування й організації особистої роботи;

б) оцінки якості виконання намічених робіт;

в) оцінки ініціативних видів діяльності.

Уводиться система заохочувальних і штрафних балів, що враховуються залежно від якості і часу здачі робіт (своєчасно, достроково, із запізненням).

Уводиться рейтинг педагога для усіх викладачів. При цьому враховується:

а) професійна компетентність;

б) аргументованість і доказовість викладу;

в) уміння застосовувати нові педагогічні технології;

г) уміння контролювати знання студентів і на цій основі стимулювати їхню подальшу навчальну активність;

д) індивідуальний підхід у навчанні;

е) культура педагогічного спілкування, контакт зі студентами;

ж) практична спрямованість занять;

з) уміння проводити виховну роботу у процесі заняття;

к) якість розроблювальних навчально-методичних матеріалів, лекцій, доповідей, статей й ін.

На факультетах:

1. Установлюється початковий рейтинг, з яким абітурієнт приходить у заклад. Цей рейтинг враховує середній бал свідоцтва або диплома про освіту, сумарний бал вступних

іспитів.

2. Визначаються бали за позааудиторну діяльність студентів.

3. Розвивається практика заохочувальних і штрафних балів за фактичну роботу поза заняттями.

Результати рейтингу беруться до уваги при визначенні відмінників, встигаючих і невстигаючих студентів, при встановленні надбавок до посадових окладів, вибору місця призначення по закінченні ВНЗ.

Щодо перспектив важливо враховувати і те, що технологія рейтингу постійно удосконалюється, збагачується її структура, прогресують і технічні можливості, особливо на базі комп'ютерних технологій. Так, останнім часом у розпорядження користувачів персональних комп'ютерів надходять новітні програми, які дозволяють створювати тести без спеціальних знань, при цьому отримується оперативна оцінка відпрацьованих тестів. Ці оцінки включають кількісні (від 0 до 100) показники, але в результаті виставляється звична оцінка за будь-якою бальною системою. Очевидно, що в недалекій перспективі ці технології можна буде підключати і до визначення рейтингу педагога, оцінки матеріалів його лекцій, доповідей та ін.

Наведені положення дають загальне уявлення про можливі варіанти повного обсягу рейтингової технології. Що стосується її проміжних етапів, то вони можуть реалізовуватися у будь-яких варіантах з урахуванням специфіки факультету.

В організаційному відношенні, за результатами дослідів з проблеми рейтингової технології можливі два підходи, кожний з яких має свої плюси і мінуси. Перший – жорсткий перехід, здійснюваний у суворому встановленому порядку одночасно всіма структурами закладу. Другий – диференційний перехід, здійснюваний кожним структурним підрозділом самостійно в міру накопичення і створення необхідних умов. При цьому в першому варіанті керівництво закладу бере управління на себе і веде процес по заздалегідь наміченій програмі.

Перевага другого варіанта у тому, що у закладі створюється авангард, на досвіді і помилках якого вчаться інші факультети, кафедри тощо. Результати дослідно-експериментальної роботи дозволили визначити найкращі варіанти діяльності викладачів для переходу на рейтингову систему контролю навчальної діяльності студентів. Досвід застосування рейтингу показав, що для цього потрібна завчасна і добре продумана підготовка науково-педагогічного складу, що включає:

- глибоке самостійне опрацювання наявної інформації з новітніх систем контролю;
- визначення варіанта рейтингової технології оцінки успішності студентів;
- ретельну розробку форм проведення всіх контрольних заходів з дисципліни (курсу);
- розробку відповідних дидактичних матеріалів з навчальної дисципліни тощо.

Незважаючи на те, що за останні роки видано чимало літератури з рейтингової технології контролю, істотним доповненням до літературних джерел служать особисті контакти, зустрічі з представниками тих ВНЗ, де рейтинг уже функціонує. Причому багато авторів виходять з різних варіантів рейтингу, починаючи від найпростіших і закінчуючи складними системами. І у цьому випадку важливо визначитися, який з них прийняти для подальшої роботи, який найбільшою мірою відповідає особистій позиції педагога, його намірам і можливостям.

У науковій літературі, зокрема в українському педагогічному словнику С. У. Гончаренко поняття "рейтинг" (англ. rating – оцінка, порядок, класифікація) означає "... суб'єктивну оцінку явища за заданою шкалою. За допомогою рейтингу здійснюється первинна класифікація соціально-педагогічних об'єктів за ступенем вираження спільної для них властивості. У педагогічних науках рейтинг служить основою для побудови різноманітних шкал оцінок, зокрема при оцінці різних сторін навчальної і педагогічної діяльності" [2, с. 285]. Одержані при цьому дані звичайно мають характер порядкових шкал. Рейтингова система передбачає визначення рівня оволодіння студентами змістом навчального матеріалу модуля, цілісного курсу, сформованості умінь і навичок.

Одне зі складних завдань полягає в підготовці відповідних навчальних матеріалів. Для цього програмний матеріал курсу (дисципліни) попередньо поділяється на інформаційні

блоки (модулі), що становлять завершений обсяг навчальної роботи. У даному випадку блоком інформації може бути конкретне заняття, і для цих блоків готуються контрольні заходи у вигляді блоку ключових питань або блоку тестів.

У свою чергу більш дрібні блоки зводяться до більш великого, який містить завершений об'єкт. Контрольними заходами для цих блоків є творча контрольна робота на реферативному рівні з елементами розрахунків і застосування певних методик та алгоритмів, розробка методик, доцільних удосконалень методик конструктивних схем з неодмінним публічним захистом перед аудиторією навчальної групи.

Особливою рисою рейтингової технології контролю навчальної діяльності є перевага таких її видів, що становлять більш конкретизовані результати активності на заняттях. Результати педагогічного експерименту свідчать, що найкращими тут можуть бути розробки доповідей, наукових повідомлень, рефератів, написання курсових і конкурсних робіт, складання конкретних дидактичних і методичних матеріалів, виконання обов'язків викладача з професійно-орієнтованої дисципліни і т.п.

При організації рейтингової технології контролю навчальної діяльності з метою цілеспрямування самостійної роботи літературні джерела для підготовки до контрольних заходів щодо певних блоків інформації вказуються в навчальних програмах і тематичних планах з навчальної дисципліни. Найвищий бал виставляється тим студентам, які опрацювали обов'язкову і додаткову літературу, ознайомилися з новітніми досягненнями у відповідній сфері, новими технологіями і перспективами, закордонними джерелами, авторефератами інших досліджень з відповідної проблеми. Творче розв'язання практичних завдань, розробка і виступ з доповідями, рефератами, написання курсових і конкурсних наукових робіт надають право студенту на більш високу оцінку, чим звичайна відповідь на занятті.

Як правило, на професійно-орієнтовану дисципліну виділяються спеціальні години для самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, тому доцільно передбачати додаткові контрольні заходи, з яких розробляються окремі питання і завдання. Вивчення матеріалу в цьому випадку оцінюється окремим рейтингом.

Важливо, щоб у процесі вивчення кожного модуля діяло два види контролю: вхідний і вихідний (підсумковий за модуль). При вхідному контролі перевіряється рівень знань, необхідний для засвоєння основного матеріалу, відпрацьовуються ключові поняття і сутність фундаментальних понять для даного модуля. Такий контроль виконує діагностичну функцію, і його результати не використовуються при виставленні підсумкової рейтингової оцінки, але він дозволяє визначити рівень готовності студентів до сприйняття навчального матеріалу даного модуля. Він здійснюється перед початком вивчення блоку напередодні лекції або першого заняття, або безпосередньо під час їх проведення. Вихідний контроль здійснюється по завершенні вивчення модуля і для нього необхідно розробляти тести, контрольні питання або завдання.

Опитування студентів показало, що 79% з них мало читають додаткової літератури про новітні досягнення педагогіки та психології. Динаміка експериментальної роботи свідчить, що переломити ситуацію до кращого допомагає активне залучення студентів до наукової роботи – анотування і рецензування книг, статей, інших публікацій періодичного видання, написання рефератів, участь у науковому товаристві, науково-практичних конференціях тощо.

Викладачі повинні пропонувати на початку вивчення дисципліни певний перелік тем робіт (рефератів, конкурсних, дослідницьких) ідей для розробки творчих проектів з вказівкою максимального рейтингу за виконану роботу.

Викладачі враховують не тільки значимість добутку, але і трудовитрати на роботу (складність, обсяг й ін.). Подібна робота сприяє розв'язанню іншого завдання – взаємному інтелектуальному збагаченню студентів. Адже часто на виступах студент викладає відомий усім матеріал, який не представляє інтересу для інших. Інша справа, якщо такий виступ буде ілюструватися матеріалами з прочитаної додаткової літератури, тоді кожний почує щось нове.

Практика та педагогічне спостереження показали, що дуже продуктивним виявляється самостійне складання опорних конспектів. Попередньо студентам дається перелік основних програмних блоків інформації і пропонується підготувати опорний конспект з тем. Іноді цього матеріалу і наступної бесіди буде цілком достатньо для заліку “без опитування”.

У розрахунку на рейтингову технологію розробляються й інші навчальні матеріали. Одночасно викладач встановлює і граничні значення рейтингу, що відповідають кожному з намічених видів контролю. Це необхідно для правильного управління навчальною діяльністю. З одного боку, студент знає, що всі роботи повинні бути виконані, а з іншого боку – йому стає відомий той максимум, що він може одержати, так само як і нижню межу, за яким робота не зараховується (а не просто виставляється “незадовільно”). У випадку незаліку передбачається повторний захист роботи, але вже з урахуванням штрафних балів.

Значення рейтингів з кожного блоку складається у підсумковий рейтинг за навчальним курсом чи в цілому з дисципліни. Яким він може бути? Тут важливо застерегти від привабливого прагнення дати із свого предмета якомога більше контрольних заходів для того, щоб студенти більш докладно вивчали “мій предмет”, набираючи в ньому побільше балів. Щоб цього не сталося і щоб викладачі не перетворювалися в суперників, що витісняють один одного з навчального процесу, вводиться граничне значення балів не тільки за окрему роботу, але і за всю дисципліну.

У ході експерименту були уточнені загальні положення навчального процесу в умовах рейтингової технології, розглянуті різні точки зору з проблем його змістової частини.

Рейтинг починається з 1-го курсу. Це так званий початковий рейтинг. Його бали складаються з оцінок, отриманих на вступних іспитах, і середнього балу оцінок атестата після закінчення середньої школи.

Далі підрахунок балів здійснюється після 1-го семестру викладання дисциплін кафедри за такими показниками:

1) навчальна діяльність. Усі дисципліни, які викладаються у даному семестрі, на заліках та іспитах отримують відповідний бал.

Наприклад, оцінка “відмінно” відповідала 5 балам рейтингу і т. д.

2) навчальна дисципліна. Всі заохочення оцінюються плюсовим балом, а стягнення – балом зі знаком мінус. Причому за стягнення кількість балів більша, ніж за заохочення. Так, студент, що отримав заохочення чи стягнення від куратора чи викладача, за рейтингом отримував відповідно “+1” чи “-3” бали, від декана факультету – “+2” чи “-4” бали. Такий підхід дозволив більш ефективно працювати з порушниками навчальної дисципліни;

3) суспільна діяльність. У це поняття ввійшли такі її складові частини:

а) участь у спортивних змаганнях, де виступ за факультет, інститут оцінювався відповідно в 1, 2, 3, 4 бали;

б) участь у художній самодіяльності також передбачає оцінку в 1-4 бали;

в) постійні доручення: виконання обов’язків старости академічної групи, відповідальних за окремі сектори та ін. – від 1 до 3 балів.

4) наукова діяльність:

а) діяльність у науковому товаристві, де розроблена наукова праця (наприклад, стаття) оцінювалася у 2 бали, а конкурсна наукова робота – від 3 до 5 балів;

б) удосконалення навчально-матеріальної бази оцінювалося у 2 бали.

З метою уникнення труднощів при ранжируванні за умов однакової кількості балів вводиться коефіцієнт викладача. У випадку рівності балів у студентів ранжирування здійснюється викладачами.

Для підбиття підсумків навчально-виховного процесу за місяць ранжирування здійснювалось за індивідуальним рейтингом на факультеті.

З метою більш чіткої систематизації системи контролю навчальної діяльності в умовах застосування рейтингової технології була прийнята система видів діяльності за якими визначалися показники рейтингу: 1) блок “Суспільна діяльність”, 2) блок “Навчальна діяльність”, 3) блок “Наукова діяльність”, 4) блок “Навчальна дисципліна”.

Студенти, які встигають тільки на “добре” і “відмінно”, виступають із пропозиціями

підвищити вагову значимість блоку навчальної та наукової діяльності і зменшити значущість інших блоків. У той же час ті студенти, які більш активні у спортивному житті інституту, іншій суспільній діяльності, пропонували підвищити значущість відповідного блоку. У свою чергу, куратори вимагали найважливішим блоком вважати блок “Навчальна дисципліна”.

Періодичність збору й аналізу даних відбувається 1 раз у місяць. Для розв’язання цього завдання потрібна вхідна інформація по чотирьом блокам: суспільна діяльність, навчальна діяльність, наукова діяльність, навчальна дисципліна.

Систематизуючи отримані результати опитувань, визначились необхідні завдання, які повинна вирішувати рейтингова система контролю навчально-виховного процесу:

- а) накопичення та систематизація інформації про успішність та якість навчальної діяльності студентів, рівня їх дисциплінованості й активності в суспільному житті;
- б) динамічний контроль успішності та якості навчальної діяльності студентів;
- в) об’єктивна оцінка знань, умінь і навиків студентів, їх дисциплінованості й активності в суспільному житті;
- г) організація змагання між кафедрами, факультетами;
- д) оптимізація управління навчально-виховного процесу;
- е) забезпечення надійного зв’язку та оперативного обміну інформацією між суб’єктами закладу.

У блок “Навчальна діяльність” заноситься інформація про оцінки, які отримані студентами протягом семестру з усіх дисциплін (заліки з оцінкою, курсові роботи) і, як підсумок, сесійні оцінки (заліки з оцінкою й іспити).

У блок “Наукова діяльність” вводиться інформація про наукову роботу студентів, їх участь у гуртках наукового товариства, науково-практичних конференціях, конкурсах наукових робіт, написанні наукових статей, виступи з доповідями тощо.

У блок “Навчальна дисципліна” заноситься інформація про рівень дисциплінованості кожного студента (кількість пропусків занять та інших зауважень).

У блок “Суспільна діяльність” вводиться інформація про його участь у суспільному житті факультету (постійні й разові доручення, участь у спортивних змаганнях, художній самодіяльності).

На основі введеної інформації проводяться розрахунок індивідуального рейтингу кожного студента шляхом додавання середнього бала його оцінок і додаткової складової, що утворюється за рахунок інших блоків (кількість заохочень і стягнень, постійних і разових доручень, участь у спортивних змаганнях, наукова діяльність тощо).

Ранжирування студентів здійснювалося на основі розрахованого індивідуального рейтингу. Розрахований індивідуальний рейтинг кожного студента заноситься в базу даних і служить надалі для визначення підсумкового (накопиченого) рейтингу за весь період навчання.

Спостереження за діяльністю викладачів виявило, що вони судять про знання студента в основному за результатами підсумкового заняття. Це пов’язано з відсутністю критеріїв оцінки із тієї чи іншої дисципліни. Подальша адаптація рейтингової технології до навчального процесу можлива, на наш погляд, шляхом уведення критеріїв для більш об’єктивної оцінки навчальної діяльності студентів, які враховують не тільки його здатність до репродукції та застосування знань, а і його відношення до процесу навчання. До таких критеріїв, що оцінюються викладачем за загальноприйнятою 4-бальною шкалою, відносимо: знання навчального матеріалу; готовність до занять; якість конспекту з дисципліни; активність на заняттях; дисципліна на заняттях тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, модульно-рейтингова система організації навчання, аналізу й оцінювання навчальної діяльності студентів — це важливий крок у напрямку інтенсифікації й оптимізації навчально-виховного процесу у вищій школі. Але вони потребують від науково-педагогічних працівників належної психолого-педагогічної підготовки, перебудови організаційних і методичних аспектів навчально-виховного процесу. Перспективу подальших досліджень у цьому напрямку вбачаємо у розробці конкретних методичних рекомендацій щодо рейтингового оцінювання

навчальних досягнень студентів з певних дисциплін.

Використана література:

1. Безносок О. О. Актуальні аспекти євроатлантичної інтеграції України: кредитно-модульна система навчання : навч. посіб. / О. О. Безносок. – К. : Інфодрук, 2007. – 241 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І. П. Підласий. – К. : Видавничий Дім “Слово”, 2004. – 616 с.
4. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе : учебное пособие для вузов / Д. В. Чернилевский. – М. : Юнити-Дана, 2002. – 437 с.

References:

1. Beznosiuk O. O. Aktualni aspekty yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy: kredytno-modulna systema navchannia : navch. posib. / O. O. Beznosiuk. – K. : Infodruk, 2007. – 241 s.
2. Honcharenko S. U. Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk / S. U. Honcharenko. – K. : Lybid, 1997. – 376 s.
3. Pidlasyi I. P. Praktychna pedahohika abo try tekhnolohii. Interaktyvnyi pidruchnyk dlia pedahohiv rynkovoї systemy osvity / I. P. Pidlasyi. – K. : Vydavnychy Dim “Slovo”, 2004. – 616 s.
4. Chernilevskiy D. V. Didakticheskie tekhnologii v vysshey shkole : uchebnoe posobie dlya vuzov / D. V. Chernilevskiy. – M. : Yuniti-Dana, 2002. – 437 s.

Серегина И. Ю. Характеристика технологии рейтингового учёта результатов учебной деятельности студентов ВУЗов.

В статье рассмотрены особенности и характеристику технологии рейтингового учета результатов учебно-познавательной деятельности студентов ВУЗов.

Ключевые слова: рейтинг, рейтинговый учет результатов обучения, рейтинговая оценка, активизация учебной деятельности студентов.

Seregina I. Ya. Description of technology of rating account of results of educational activity of students of Institutes of higher.

This article deals with features and characteristic of technology of rating records of results of education and cognitive activity of students of university.

Keywords: rating, rating records of the results of the study, rating assessment, activation of learning activities of students.

УДК 378.091.12-057.87

Сисоєва А. М.

СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ

У статті розкрито сутність феномену та розглянуто трактування вченими поняття “навчальне середовище”, бачення його структури в педагогічному контексті, компоненти та способи реалізації. На основі аналізу наведено власне визначення навчального середовища.

Ключові слова: навчальне середовище, освітній простір, проектування навчального середовища.

Одним із головних завдань будь-якого суспільства є створення оптимальних умов для розвитку молодого покоління, адже саме молодь у майбутньому буде визначати перспективи та шлях розвитку держави. Завдання, які визначені в Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року та в Галузевій концепції розвитку неперервної педагогічної освіти спрямовані на забезпечення молоді якісною, конкурентоспроможною освітою відповідно до вимог інноваційного сталого розвитку суспільства, економіки та особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними здібностями, потребами на основі навчання протягом життя.